

O SLOVENSKU SE SLOVÁKY

Jitka Schlichtsová

Česká a Slovenská republika ještě poměrně nedávno tvořily jeden stát. I dnes, kdy jsou na sobě tyto země politicky nezávislé, je však stále spojuje nejen společná historie, ale také množství rodinných i kolegiálních vztahů a vzájemně snadno srozumitelný jazyk. Není proto nijak zvláštní, že jsou často srovnávány v různých aspektech svého vývoje, mezi jinými také z hlediska náboženství.

Kontrastování Slovenska jakožto země silně tradičně náboženské s nezpochybnitelně vedoucí úlohou římského katolictví vůči sekularizovanému Česku, kde bují spíše nová náboženská hnutí a alternativní spiritualita, je však přehnané, zjednodušující a stereotypní. Při přípravě *Dingiru*, který právě otevíráte, jsme se rozhodli tomuto srovnávání vyhnout a ponechat popis náboženské situace na Slovensku v rukou slovenských kolegů, kteří se studiu náboženské situace ve své zemi věnují. Téma je to bezesporu široké, proto nezůstaneme jen u jednoho dílu. Pokračování slovenského tématu naleznete ještě ve třetím čísle letošního ročníku.

Téma „Náboženství na Slovensku I.“ otevírají tři obecnější příspěvky. Jako první je to text sociologa **Miroslava Tížika** shrnující výzkumy religiozity na Slovensku, jejich možnosti, meze, výsledky a současné trendy ve vývoji náboženského života a chování Slováků. Do procesu státní registrace náboženských společností dává nahlédnout dlouholetý ředitel církevního odboru Ministerstva kultury SR v článku nazvaném „Tvrdě, ale podle práva“. Věnuje se i vývoji v příslušné legislativě, kterou se registrace řídí. A do třetice se teolog **Ondřej Prostreďník** zamýšlí nad politickými aspekty a neuralgickými body vztahu slovenského státu a církvi. I na Slovensku probíhá diskuse o možné odluce státu a církvi. Tuto trojici nahlížející náboženskou situaci na Slovensku mírně z výšky pak doplňuje ještě rozhovor **Zdeňka Vojtíška** s **Borisem Rakovským**, šéfredaktorem slovenského časopisu pro křesťanskou duchovní orientaci *Rozmer*. Ptal se na proměny slovenské religiozity v uplynulých dvaceti letech a na současnou tzv. alternativní religiozitu. Druhou část rozhovoru věnovanou hlavně působení větších církví jste již mohli číst na internetových stránkách „Náboženský infoservis“.

Druhá sada článků poskytuje detailnější pohled na konkrétní náboženská uskupení na Slovensku. Politoložka a expertka na náboženský extremismus **Lucia Grešková** se zabývá Scientologickou církví a její schopností přizpůsobit se společenskému vývoji. Dvojice autorek **Eva Orbanová** a **Ivana Škodová** přináší kritický pohled na snahy o zavádění maďarského systému Šťastná škola do slovenského vzdělávacího systému. Všimají si jeho spirituálního rozměru (podobně jako tomu bylo v případě snah o zavádění systému Jóga v denním životě do slovenských škol) a zasazují ho do diskuse o sekulárnosti slovenského školství. Modernímu pohanství na Slovensku se věnuje **Michal Puchovský**. Téma uzavírá arabista **Gabriel Pirický** příspěvkem k postavení muslimů. Do poněkud oddychové rubriky „čtení“ jsme tentokrát vybrali výroky slovenských církevních představitelů z knihy **Zdeňka R. Nešpora**.

Za pozornost jistě stojí i příspěvky mimo hlavní téma: zamyšlení **Daniela Rejmana** nad gnostickými rysy sci-fi žánru, historie působení Theosofické společnosti na Těšínsku z pera **Josefa Szymeczka** i text **Filipa Boháče** o křesťanském metalu, kterým se ještě jednou vrátíme k tématu *Dingiru* 2/2020 „Současná hudba a náboženství“. Úplný závěr prvního letošního *Dingiru* patří již tradičně recenzím a dopisům čtenářů.



OBSAH

Ozvěny Demiurga v současné sci-fi (**Daniel Rejman**) 2

Z domova

Theosofická společnost na Těšínsku
(**Józef Szymeczek**) 4

Zahraničí

Cesta na sedm vrchů (**Zdeňk Vojtíšek**) 7

Téma

Změny v religiozite na Slovensku (**Miroslav Tížik**) 8

Tvrdě, ale podľa práva. (**Ján Juran**) 12

Štát, cirkev a politika (**Ondrej Prostreďník**) 14

Cesta ku šťastiu a úspechu (**Lucia Grešková**) 16

Uč sa byť šťastným!

(**Eva Orbanová, Ivana Škodová**) 18

Stará viera v novom kroji (**Michal Puchovský**) 21

Postavenie muslimov na Slovensku (**Gabriel Pirický**) ... 24

Rozhovor s Borisom Rakovským

Začína prevládať spiritualita bez kontúr
(**Zdeňk Vojtíšek**) 28

Reflexe

Křesťanský metal (**Filip Boháč**) 30

Rejstřík

..... 33

Recenze

Příspěvek k dějinám zvířat v lidské mysli (**Jan Sušer**) .. 34

Kult rohatého dnes (**Martin Ořešník**) 34

Univerzální Kristus pro naši dobu (**Ivan Štampach**) 35

Dopisy

Porozumět podstatě věci (**Josef Potoček**) 36

Čtení

„Bude to ako v Čechách...“ 3. strana obálky
(**Zdeňk R. Nešpor**)

Mgr. **Jitka Schlichtsová** (*1988) je doktorandkou oboru filozofie náboženství na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy. Věnuje se studiu současného náboženského života a nových náboženských hnutí.